

Rekenhof

Subsidiëring van sociale verhuurkantoren en verenigingen voor integratie via de huisvesting

Verslag van het Rekenhof voorgelegd aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement
Brussel, juni 2012

Rekenhof

Subsidiëring van sociale verhuurkantoren en verenigingen voor integratie via de huisvesting

Verslag goedgekeurd in de algemene vergadering
van het Rekenhof van 27 juni 2012

Samenvatting

Het Rekenhof heeft de subsidies onderzocht die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) jaarlijks toekent aan de sociale verhuurkantoren (SVK's) en aan de verenigingen die ijveren voor de 'integratie via de huisvesting' (VIH's). Beide subsidiestromen verlopen via de directie Huisvesting van het ministerie van het BHG. Het Rekenhof voerde een steekproefsgewijs onderzoek uit van de erkennings- en subsidiedossiers van 2008, 2009 en 2010.

SVK's

SVK's huren of nemen woningen in beheer op de private markt om ze tegen een betaalbare huurprijs door te verhuren aan personen met een beperkt inkomen. In 2010 waren er 22 erkende Brusselse SVK's. Hoewel verhuurkantoren normaliter alleen kunnen worden erkend als een vertegenwoordiger van de regering met raadgevende stem deel uitmaakt van de raad van bestuur, heeft de regering nog geen vertegenwoordigers aangeduid. Om te worden erkend, moet een SVK een samenwerkingsovereenkomst sluiten met één of meer OCMW's of gemeenten. Eind 2010 konden negen SVK's echter geen dergelijke overeenkomst voorleggen, en was bij vier SVK's de overeenkomst verlopen of niet gedateerd. Hoewel om de vijf jaar moet worden geverifieerd of het samenwerkingsakkoord overeenstemt met de werkelijke situatie van de beheerde woningen, kon die controle niet worden aangetoond. Op sommige vlakken hebben gemeenten-OCMW's en de directie Huisvesting eenzelfde controlebevoegdheid, maar blijkt dat de directie deze controlebevoegdheid niet concretiseert. Het Rekenhof stelde ook vast dat de opgelegde termijn om de erkenningsaanvragen te behandelen, niet werd gerespecteerd.

Er is geen link tussen de theoretische berekening van de subsidies per type woning en de reële personeels-, werkings- en andere kosten. Voor de subsidieberekening baseert de administratie zich zonder verdere controle op de verklaringen die de SVK's verstrekken over het aantal en het soort woningen. Volgens het SVK-besluit van 28 februari 2008 moet de minister de subsidieaanvraag binnen de drie maanden na ontvangst goed- of afkeuren. Die termijn werd in de praktijk niet gehaald, waardoor de eerste schijven van de subsidies pas werden betaald nadat al een paar maanden van het subsidiejaar waren verlopen. Het Rekenhof wees ook op een aantal slordigheden in het SVK-besluit en op tegenstrijdigheden tussen dat besluit en de subsidiebesluiten.

De administratie voerde een grondige, maar tijdsintensieve controle uit van alle verantwoordingsstukken om te bepalen of de ingediende kosten effectief werden betaald en of ze voor subsidiëring in aanmerking kwamen. Andere controles, zoals die op dubbele subsidiëring, worden niet systematisch uitgevoerd. In 2010 stelde de directie Huisvesting een vademecum beschikbaar, onder meer om discussies over subsidieerbare kosten te vermijden. Dat bevat echter nog een aantal onduidelijkheden, bv. over de afschrijvingen en de provisies. Het model voor het financiële SVK-verslag waarin het vademecum voorziet, is tot nu toe niet beschikbaar. Voor het begeleidingscomité dat de SVK's zou opvolgen en minstens eens per jaar moet vergaderen, werden nog geen leden aangeduid. Er werd niet systematisch gecontroleerd of de in beheer genomen woningen beantwoorden aan de normen inzake veiligheid, gezondheid en uitrusting. Dat geldt ook voor de maximumhuurbedragen. Tot nu toe voerde de directie Huisvesting geen controles ter plaatse uit. Voor de subsidiëring van een overkoepelende orgaan werd nog geen objectief reglementair kader vastgesteld.

VIH's

VIH's bieden onder meer juridisch advies aan huurders, budgetbegeleiding, informatie rond heraanleg- en verbouwingswerken en sociaal-culturele animatie. In 2010 heeft het BHG aan 30 verenigingen subsidies toegekend. Hoewel het regeerakkoord van 2004 al een herdefiniëring van hun prioritaire taken vooropstelde, werd dat nog niet gerealiseerd. VIH's vallen o.a. onder artikel 152 van de huisvestingscode. Voor die bepalingen werden nog geen uitvoeringsbesluiten genomen. Het VIH-besluit van 16 juli 1992, waarvan de rechtsgrond geen materiële wet is, maar een formele, m.n. een slechts voor één jaar geldende (begrotings)wet, blijft op een aantal vlakken vaag. Sommige bepalingen zijn ook niet meer actueel.

Verenigingen kunnen voor maximum drie jaar als VIH worden erkend als ze de lotsverbetering van de sociale categorieën uit het VIH-besluit als sociaal doel hebben. Dat na te streven sociaal doel is in de regelgeving echter onvoldoende gedefinieerd. De directie Huisvesting heeft het gebrek aan afbakening van het werkveld trachten op te vangen door de VIH's in vijf categorieën in te delen. Hoewel die indeling ruimer is dan beoogd door het VIH-besluit, werden bij ministerieel besluit twee verenigingen erkend die volgens de directie niet tot een van de vijf categorieën horen. Daarnaast werden twee verenigingen erkend waarvoor de directie op andere gronden een negatief advies had gegeven. Voor twee verenigingen waarvoor de directie een positief erkenningsadvies had gegeven, volgden geen erkenningsbesluiten. Uit de analyse van de dossiers bleek dat de VIH's niet altijd alle gevraagde documenten hadden bezorgd. Zo werd in meer dan de helft van de gevallen geen huishoudelijk reglement voorgelegd. Geen enkele erkenningsaanvraag voor de periode 2009-2011 werd beantwoord binnen de opgelegde termijn.

Bij gebrek aan subsidiecriteria in het VIH-besluit en in de subsidiebesluiten, is niet altijd duidelijk hoe de subsidiebedragen werden vastgesteld. Voor 2008 en 2009 werden dezelfde bedragen toegekend als voor 2006 en 2007, maar de directie Huisvesting beschikt niet over gegevens die de omvang of samenstelling van die bedragen documenteren, aangezien ze toen werden vastgesteld door het kabinet van de bevoegde staatssecretaris. Op drie uitzonderingen na, weken de in 2010 toegekende subsidiebedragen af van de bedragen die de directie Huisvesting had voorgesteld. In 2009 en 2010 werd de betekeningstermijn van de subsidietoekenning geen enkele keer gerespecteerd. In 2008 was er maar voor tien VIH's een tijdige betekening.

De controle op de subsidieafrekening gebeurt door dezelfde personeelsleden als bij de SVK's en verloopt grotendeels op dezelfde wijze met dezelfde knelpunten. Daarnaast bestaat onduidelijkheid over de aanvaardbaarheid van sommige kosten. In tegenspraak met het VIH-besluit worden investeringsuitgaven aanvaard. Net als bij de SVK's voert de directie Huisvesting geen controles ter plaatse uit.

Omkadering

De directie Huisvesting heeft zowel voor de erkenning als voor de subsidiëring enkele procedures uitgewerkt, maar die zijn niet altijd volledig en worden fragmentarisch bijgehouden. Er is geen geïntegreerde opvolging van de subsidiecyclus mogelijk. Een van de belangrijke principes van organisatiebeheersing, namelijk voldoende functiescheiding, wordt gerealiseerd.

Voor de SVK's wordt het subsidiebedrag berekend op basis van enkele objectieve parameters, maar er is geen verband tussen de samenstelling van dit bedrag en de verschillende soorten kosten. De directie Huisvesting gebruikt de informatie uit de verantwoordingsstukken te weinig om een systematische opvolging en evaluatie op te zetten. Bij de VIH's is de regeling weinig transparant, vooral door het gebrek aan afbakening van het werkveld en het gebrek aan criteria om het subsidiebedrag te berekenen.

Reactie van de staatssecretaris

De staatssecretaris belast met Huisvesting verwijst in zijn antwoord naar een aantal initiatieven die hij al nam om te komen tot een beter kader voor de beleidsvoering. Zo werd in 2011 in de sector van de SVK's een financiële doorlichting uitgevoerd, die onder meer resulteerde in het initiatief om op termijn te komen tot een minimum genormaliseerd boekhoudplan voor de hele sector. Die boekhoudkundige harmonisering moet het mogelijk maken (statistische) instrumenten uit te bouwen om de sector te monitoren en een beeld te krijgen van de financiële situatie en doeltreffendheid. Eind mei 2012 wordt een evaluatie van de sector van de integratie via huisvesting verwacht. De resultaten hiervan kunnen helpen om een eventuele reorganisatie van deze sector in de juiste richting te sturen.

Samenvatting	5
Lijst met afkortingen	12
Hoofdstuk 1	
Inleiding	13
Hoofdstuk 2	
Sociale verhuurkantoren	17
2.1 Algemeen	19
2.2 Beleidskader	19
2.3 Juridisch kader	20
2.4 Facultatieve subsidies	20
2.5 Erkenning	21
2.5.1 Kader	21
2.5.2 Knelpunten	21
2.6 Subsidieaanvraag en -toekenning	23
2.6.1 Kader	23
2.6.2 Knelpunten	23
2.7 Subsidieafrekening	26
2.7.1 Kader	26
2.7.2 Knelpunten	27
2.8 Andere knelpunten	29
2.9 Federatie van de sociale verhuurkantoren	31
Hoofdstuk 3	
Verenigingen voor integratie via de huisvesting	33
3.1 Algemeen	35
3.2 Beleidskader	35
3.3 Juridisch kader	35
3.4 Rechtsgrond	35
3.5 Erkenning	36
3.5.1 Kader	36
3.5.2 Knelpunten	37
3.6 Subsidietoekenning	39
3.6.1 Kader	39
3.6.2 Knelpunten	40
3.7 Subsidieafrekening	41
3.7.1 Knelpunten	41
3.8 Andere knelpunten: controle ter plaatse	42
Hoofdstuk 4	
Omkadering	43
4.1 Organisatiebeheersing	45
4.2 Transparantie van de financiering	45

Hoofdstuk 5		
Algemene conclusie		47
5.1 Regelgevend kader		49
5.2 Toepassing van de regelgeving		49
5.3 Omkadering		49
Hoofdstuk 6		
Aanbevelingen		51
6.1 Algemeen		53
6.2 SVK's		54
6.3 VIH's		55
Hoofdstuk 7		
Reactie van de staatssecretaris		57
Bijlage		
Antwoord van de staatssecretaris		63

LIJST MET AFKORTINGEN

BHG	Brussels Hoofdstedelijk Gewest
BROH	Bestuur Ruimtelijke Ordening en Huisvesting
CVV	Controleur van de vastleggingen en de vereffeningen
FEDSVK	Federatie van de Sociale Verhuurkantoren van het Brusselse gewest
Huisvestingscode	Ordonnantie van 17 juli 2003 houdende Brusselse Huisvestingscode en de ordonnantie van 1 april 2004 tot aanvulling van de ordonnantie van 17 juli 2003
INTOSAI	International Organisation of Supreme Audit Institutions
OOBBC	Organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle
SVK	Sociaal verhuurkantoor
SVK-besluit	Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 28 februari 2008 houdende de organisatie van de sociale verhuurkantoren
VIH	Verenigingen die ijveren voor de integratie via de huisvesting
VIH-besluit	Besluit van de Executieve van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 16 juli 1992 betreffende de toekenning van subsidies aan verenigingen die zich inzetten voor de integratie via de huisvesting

Inleiding

Hoofdstuk

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) zijn een aantal vzw's betrokken bij het sociale huisvestingsbeleid. De twee belangrijkste zijn de sociale verhuurkantoren (SVK's) en de verenigingen die ijveren voor de 'integratie via de huisvesting' (VIH's). SVK's huren of nemen woningen in beheer op de private markt om ze tegen een betaalbare huurprijs door te verhuren aan personen met een beperkt inkomen. De werking van de VIH's ligt op een ander vlak: zij bieden onder meer juridisch advies aan huurders, budgetbegeleiding, informatie rond heraanleg- en verbouwingswerken en sociaal-culturele animatie. Enkele VIH's werken naar specifieke doelgroepen, zoals vluchtelingen en gehandicapten.

De minister of staatssecretaris bevoegd voor Huisvesting kan beide soorten verenigingen erkennen en subsidiëren. Hij wordt daarin bijgestaan door de directie Huisvesting van het Bestuur Ruimtelijke Ordening en Huisvesting (BROH) van het Ministerie van het BHG. Voor beide subsidiestromen is in een specifieke regelgeving voorzien. De SVK's ontvingen in 2008, 2009 en 2010 respectievelijk 4,1 miljoen euro, 4,9 miljoen euro en 5,6 miljoen euro gewestsubsidies. In 2010 werd ook voorzien in een subsidie van 150.000 euro voor de Federatie van de sociale verhuurkantoren van het Brusselse Gewest (FEDSVK). De VIH's ontvingen in 2008, 2009 en 2010 respectievelijk 1,9 miljoen euro, 2,0 miljoen euro en 2,1 miljoen euro subsidies.

Het Rekenhof onderzocht of de regelgeving een sluitende en werkbare juridische omkadering biedt voor de erkenning en de subsidiëring van de SVK's en VIH's. Het ging ook na of de bestaande regelgeving correct wordt toegepast. Hoofdstuk 2 van dit verslag gaat hier dieper op in wat de SVK's betreft. In hoofdstuk 3 komen de VIH's aan bod. Hoofdstuk 4 schetst kort de organisatiebeheersing bij de directie Huisvesting en beoordeelt in hoeverre beide subsidieregelingen transparant zijn. Na de algemene conclusies en aanbevelingen in de hoofdstukken 5 en 6 vat hoofdstuk 7 ten slotte kort de reactie van de staatssecretaris samen.

Het normenkader bestond uit de wettelijke en reglementaire bepalingen die gelden voor alle gewestsubsidies, de specifieke regelgeving voor de erkenning en subsidiëring van beide soorten verenigingen, de beginselen van behoorlijke regelgeving, de beginselen van behoorlijk bestuur en de INTOSA-richtlijnen. Het onderzoek werd uitgevoerd aan de hand van een analyse van de regelgeving, interviews met de administratie en een steekproefsgewijs onderzoek van de erkennings- en subsidiedossiers van 2008, 2009 en 2010.¹

Op 5 oktober 2011 bezorgde het Rekenhof de secretaris-generaal van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest² een voorontwerp van verslag en vroeg hem de feitelijke juistheid van de bevindingen in dit voorontwerp na te gaan. De secretaris-generaal antwoordde bij brief van 16 januari 2012. Dat antwoord werd met de administratie besproken op 26 januari 2012. Na verwerking ervan heeft het Rekenhof op 22 februari 2012 het ontwerpverslag voorgelegd aan de staatssecretaris belast met Huisvesting. De staatssecretaris antwoordde op 28 maart 2012. Zijn antwoord is integraal opgenomen in de bijlage.

¹ Bij het afsluiten van het dossieronderzoek had de directie Huisvesting nog niet alle subsidiedossiers volledig afgehandeld.

² Brief A9-3.390.405 B5.

Sociale verhuurkantoren

Hoofdstuk

2

2.1. Algemeen

De SVK's willen kwaliteitswoningen tegen een betaalbare huurprijs aanbieden aan personen met een beperkt inkomen. Zij doen dat door te bemiddelen met woningeigenaars (of vruchtgebruikers), met wie ze overeenkomen het vastgoed- en huurbeheer van de woning over te nemen³. Wie zijn woning laat beheren door een SVK krijgt normaliter een iets lagere, aan maximumbedragen gebonden huurprijs. Daartegenover staat dat de verhuurder van een aantal voordelen geniet. Zo moet hij niet meer instaan voor het beheer van de woning, heeft hij recht op zijn huurgeld ongeacht of de woning een huurder heeft en wordt de terugname van de woning in haar oorspronkelijke staat gegarandeerd. Bovendien krijgt hij gunstiger voorwaarden voor renovatiepremies.

De belangrijkste doelgroep van de SVK's zijn gezinnen met een inkomen dat lager ligt dan het toelatingsinkomen voor een sociale woning. Eventueel kunnen een beperkt aantal woningen worden verhuurd aan gezinnen met een inkomen dat tot maximaal de helft hoger ligt dan het toelatingsinkomen. Voor beide categorieën zijn maximumhuurprijzen bepaald.

In september 2010 waren er in het BHG 22 erkende SVK's, die samen 2.776 woningen beheerden.

2.2 Beleidskader

Zoals blijkt uit de onderstaande tabel is het aantal in beheer genomen woningen de laatste vijf jaar meer dan verdubbeld. De doelstelling uit de algemene beleidsverklaring van 2004 het door de SVK's beheerde woningbestand geleidelijk aan te laten toenemen tot 2.000 eenheden werd dus ruimschoots gehaald.

Tabel 1: Woningen in beheer van SVK's en toegekende middelen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aantal woningen in beheer*	1.124	1.342	1.595	1.846	2.191	2.487	2.776
Aantal SVK's	18	19	19	21	21	22	22
Effectief toegekende middelen in duizend euro**	1.991	2.502	3.109	3.396	4.104	4.883	5.585

* Toestand eind september

** D.i. zonder de middelen voor de FEDSVK

Het toegenomen aantal woningen vertaalde zich in een stijging van de middelen die het BHG aan de SVK's heeft toegekend⁴. Die stijging werd ook beïnvloed door het van kracht worden van een nieuw besluit in 2008, dat onder meer het subsidiebedrag en de maximumhuurbedragen optrok⁵. Dat besluit bracht ook de normen voor de in beheer genomen woningen in overeenstemming met die van de huisvestingscode.

³ Overeenkomstig artikel 88, § 2, van de huisvestingscode heeft het SVK-besluit een aantal standaardakten voor beheer en verhuring vastgelegd. De beoordeling daarvan maakte geen deel uit van het onderzoek.

⁴ De initiële begroting 2011 voorziet in 7,1 miljoen euro.

⁵ Daarnaast werd onder meer voorzien in een overgangsperiode ingeval de erkenning wordt ingetrokken, in een versoepelde procedure voor opschorting van de subsidies, in een begrotingsraming bij de indiening van een erkenningsaanvraag en in een versnelde uitbetaling. De oprichting van nieuwe SVK's werd bovendien beperkt tot gemeenten die er nog geen hebben.

In 2005 en 2006 stelde het BHG aan de overkoepelende Federatie van de sociale verhuurkantoren van het Brusselse gewest (FEDSVK) middelen ter beschikking om een campagne te voeren die de SVK's meer bekendheid moest geven. Sinds 2010 wordt voor de federatie in een meer permanente subsidiëring voorzien. Daarvoor werd een specifieke basisallocatie gecreëerd.

2.3 Juridisch kader

De specifieke wettelijke basis voor de erkenning en subsidiëring van SVK's zijn de Brusselse huisvestingscode⁶ en het regeringsbesluit van 28 februari 2008 (verder afgekort tot SVK-besluit)⁷. Om het subsidieverloop te begeleiden heeft de directie Huisvesting in 2010 aan de SVK's een vademecum ter beschikking gesteld, dat in overleg met de minister en de sector werd opgesteld om te verduidelijken hoe het BHG de subsidiedossiers verwerkt.

Als algemeen kader voor subsidieverlening gelden de bepalingen van Titel VIII Controle op de toekenning en de aanwending van subsidies van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle (OOBBC) en de bepalingen die zijn vastgelegd in de jaarlijkse begrotingsordonnanties.

De begrotingsordonnanties leggen sinds 2007 een aantal voorwaarden op voor de subsidietoekenning⁸. Die werden overgenomen uit een voorontwerp van regeringsbesluit dat niet kon worden genomen als gevolg van bezwaren van de Raad van State met betrekking tot het feit dat de Regering ter zake wettelijk niet bevoegd was. Het opnemen van die bepalingen in een begrotingsordonnantie biedt het Parlement de mogelijkheid deze formeel te bekrachtigen, maar enkel voor één jaar.

2.4 Facultatieve subsidies

Zowel artikel 91, § 1, van de huisvestingscode als artikel 9 van het SVK-besluit bepaalt dat de regering de subsidies kan verlenen binnen de perken van de beschikbare begrotingskredieten. In de begrotingsordonnanties draagt de subsidie de code SFS (subsidie facultatief/facultatieve subsidie). Aangezien het SVK-besluit als organiek besluit de berekeningsparameters voor de subsidies vaststelt, moet het facultatieve karakter worden gerelativeerd. Immers als SVK's de door de regering gewenste activiteiten ontwikkelen, genereert dit bij hen financiële verplichtingen ten overstaan van huurders en verhuurders die niet zomaar unilateraal kunnen worden verbroken.

6 De bepalingen over de SVK's zijn terug te vinden in de artikelen 88 tot en met 96 en in het artikel 149 van de huisvestingscode.

7 Besluit van 28 februari 2008 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende organisatie van de sociale verhuurkantoren. Normaliter zou het besluit op 1 januari 2008 van kracht worden. De subsidies voor 2008 zijn volledig volgens de regels van het nieuwe besluit behandeld, hoewel het besluit pas op 28 maart 2008, de dag van de publicatie in het Belgisch Staatsblad, van kracht is geworden en dus, strikt genomen, begin 2008 de oude regelgeving nog van toepassing was.

8 Onder meer dat elke subsidie gepaard gaat met een overeenkomst die de aanwending ervan preciseert.

2.5 Erkenning

2.5.1 Kader

Een verhuurkantoor komt voor subsidiëring in aanmerking nadat het als SVK is erkend. De erkenning gebeurt bij ministerieel besluit, geldt normaliter voor vijf jaar⁹ en is hernieuwbaar. Bij de erkenningsaanvraag moet het verhuurkantoor onder meer de statuten, de toewijzingsregels voor de woningen en een samenwerkingsovereenkomst met een gemeente of een OCMW voorleggen.

Om er zeker van te zijn dat de aanvragen tijdig en volledig worden ingediend, nodigt de directie Huisvesting elk SVK waarvan de erkenningsperiode bijna ten einde loopt, bij brief uit een nieuwe aanvraag in te dienen bij de minister. Die brief licht ook een aantal praktische modaliteiten toe.

Binnen de directie is één personeelslid verantwoordelijk voor de behandeling van de aanvragen. Nadat onder meer is nagegaan of alle vereiste documenten aanwezig zijn, formuleert de directie Huisvesting een voorstel, stelt een ontwerp van erkenningsbesluit op, en stuurt de ontwerpen naar de minister. Na goedkeuring, bezorgt de minister de definitief geworden besluiten aan de directie voor de betekening aan de SVK's.

2.5.2 Knelpunten

Vertegenwoordiger van de regering

Volgens de huisvestingscode¹⁰ kan een SVK worden erkend als een vertegenwoordiger van de regering met raadgevende stem deel uitmaakt van de raad van bestuur. Tot nu toe heeft de regering echter nog geen vertegenwoordigers aangeduid.

Erkenningsdossier

Samenwerkingsakkoord

Om voor erkenning in aanmerking te komen moet een SVK een samenwerkingsakkoord sluiten met één of meer OCMW's of gemeenten waar het de meeste woningen in beheer heeft of zijn project wil ontwikkelen¹¹. Een dergelijk akkoord wordt gesloten voor een periode van minstens één en maximum vijf jaar en kan worden hernieuwd¹². Het SVK-besluit bepaalt dat het akkoord inzonderheid betrekking heeft op het toezicht door gemeente of OCMW op de overeenstemming van het maatschappelijk doel van het SVK met de toewijzingswijze van de woningen, het opmaken en bijhouden van de inschrijvingsregisters en de berekeningswijze van de huurprijzen¹³.

⁹ Overeenkomstig artikel 2 van het SVK-besluit kan de minister een erkenning toekennen voor minimum één jaar en maximum vijf jaar, of voor een proefperiode van maximum achttien maanden. In de praktijk worden de maximumtermijnen toegepast.

¹⁰ Artikel 92, eerste lid, 6°.

¹¹ Artikel 92, 3°, van de huisvestingscode.

¹² Artikel 3, § 1, van het SVK-besluit.

¹³ Artikel 3, § 2, eerste lid, van het SVK-besluit.

Elke erkenningsaanvraag moet een origineel exemplaar van het samenwerkingsakkoord bevatten¹⁴. Hoewel de directie Huisvesting in januari 2010 nog een aantal SVK's bij brief had gevraagd zijn overeenkomst toe te sturen, bleken in december 2010 negen SVK's geen dergelijk document te hebben voorgelegd en was bij vier SVK's de overeenkomst verlopen of niet gedateerd.

Het SVK-besluit bepaalt dat om de vijf jaar wordt geverifieerd of het samenwerkingsakkoord overeenstemt met de werkelijke situatie van de door een SVK beheerde woningen¹⁵. In een brief van februari 2010 heeft de directie Huisvesting de SVK's gevraagd ten laatste bij de schuldvordering voor de derde schijf 2010 (in principe is dat in de loop van het eerste semester 2011) een evaluatieverslag over die overeenstemming voor te leggen. De brief verduidelijkt niet welke informatie wordt verwacht. Het Rekenhof constateert dat artikel 3, § 3, van het SVK-besluit niet precies afdijkt welk doel met de evaluatie wordt nagestreefd of welke informatie moet worden aangeleverd.

Controle van de voor te leggen documenten

De SVK's moeten bij hun erkenningsaanvraag aan het bestuur o.m. de documenten met de toewijzingswijze van de woningen, de wijze van opmaken en bijhouden van de inschrijvingsregisters, de berekeningswijze van de huurprijzen en de door hen nagestreefde doelstellingen voorleggen. Voorleggen van deze documenten impliceert controlerecht op de inhoud en op de overeenstemming met het maatschappelijk doel. Evenwel zijn ook de gemeenten en OCMW's gehouden toezicht uit te oefenen op deze overeenstemming. Deze primaire controle wordt m.a.w. niet gedifferentieerd. Ook zijn geen sancties of maatregelen bepaald mocht een gemeente of OCMW zijn toezicht niet uitoefenen. Tot slot stipt het Rekenhof aan dat de reglementering slechts enkele criteria bevat waarop de directie Huisvesting en de gemeenten-OCMW's hun inhoudelijke controle kunnen steunen¹⁶. Bij het onderzoek van de wijze van controle van de erkenningsaanvragen bleek dat de directie Huisvesting de voor te leggen documenten niet inhoudelijk beoordeelt, maar alleen nagaat of ze werden toegestuurd.

Termijn van de betekening

Artikel 2, § 3, van het SVK-besluit bepaalt dat de minister de toekenning of de weigering van de erkenning betekent binnen de drie maanden na ontvangst van de aanvraag. Bij gebrek aan een antwoord binnen die termijn wordt de erkenning geacht te zijn goedgekeurd.

In de praktijk werd die termijn van drie maanden niet gehaald: de erkenningbesluiten voor de aanvragen die in oktober 2008 werden ingediend, dateren van 4 maart 2009 en werden pas op 24 april 2009 betekend¹⁷. Voor de aanvragen die in oktober 2009 werden ingediend, werden de erkenningsbesluiten pas betekend op 30 april 2010.

¹⁴ Artikel 2, § 2, 12°, van het SVK-besluit.

¹⁵ Artikel 3, § 3, van het SVK-besluit.

¹⁶ Voor de toewijzingswijze van de woningen is de controle beperkt tot de toelatingsvoorwaarden die de wooncode vermeldt; voor de berekeningswijze van de huurprijs die de huurders moeten betalen zijn de criteria beperkt tot de tabellen met de maximum(ver)huurbedragen.

¹⁷ Voor een SVK dat eind april 2009 een verlenging van zijn erkenning vanaf 1 juli 2009 had aangevraagd, dateert het erkenningsbesluit van 5 november 2009.

2.6 Subsidieaanvraag en -toekenning

2.6.1 Kader

Een subsidie wordt toegekend voor de periode van maximum één jaar. In de loop van het derde trimester nodigt de directie Huisvesting de SVK's bij brief uit hun subsidieaanvraag voor het volgende jaar voor 31 oktober in te dienen bij de minister. In die brief licht zij praktische modaliteiten toe en vraagt zij elektronisch ter beschikking gestelde bestanden in te vullen, onder meer een lijst van de woningen in beheer op 30 september van het jaar voorafgaand aan het subsidiejaar (aantal en type woning) en een rekenblad dat het bedrag van de subsidie (voorlopig) berekent op basis van die lijst.

De directie Huisvesting gaat na of de subsidieaanvraag alle gevraagde documenten bevat en of de woninglijst overeenstemt met de samenvattende gegevens van het rekenblad. Als dat niet het geval is, stelt ze het betrokken SVK ervan op de hoogte dat een correctie werd aangebracht. Net als bij erkenningsaanvragen gebeurt die controle door één personeelslid van de dienst.

Na de voorlopige bepaling van de subsidiebedragen op basis van de (gecorrigeerde) rekenbladen, stelt de administratie normaliter de ontwerpen van de subsidiebesluiten op en zendt ze over aan de minister. Als de regering de ontwerpbesluiten goedkeurt, stuurt ze de besluiten¹⁸ terug naar de directie Huisvesting voor betekening aan de SVK's. Naast een kopie van het besluit wordt bij de betekeningbrieven een overeenkomst gevoegd, waarvan het besluit stelt dat ze integraal deel uitmaakt van het besluit. De overeenkomst regelt de modaliteiten van terbeschikkingstelling van de subsidie. De eerste schijf wordt betaald nadat het SVK de overeenkomst heeft getekend en teruggestuurd.

2.6.2 Knelpunten

Berekening van het subsidiebedrag

Overeenkomstig de bepalingen van het SVK-besluit bestaat het subsidiebedrag uit twee delen: een forfaitair bedrag¹⁹ en een variabel deel. Het variabele deel hangt af van het aantal in beheer genomen woningen, het soort woning (studio, huis, appartement), het aantal kamers en het tijdstip waarop de overeenkomst met de eigenaar in werking is getreden²⁰. Elk SVK moet bij zijn subsidieaanvraag een overzicht geven van bovenstaande parameters. Op basis daarvan wordt het subsidiebedrag berekend en middels een regeringsbesluit aan het SVK toegekend. Het subsidiebedrag in het besluit stemt niet noodzakelijk overeen met wat het SVK uiteindelijk zal ontvangen. Zoals hierna uiteengezet kan de subsidie maar voor een beperkt aantal doeleinden worden gebruikt en is het uiteindelijke subsidiebedrag beperkt

¹⁸ Naast de goedgekeurde besluiten ontvangt de directie een kopie van het advies van de Inspectie van Financiën, van de notificatie van de regeringsbeslissing en van het akkoord van de minister van Begroting.

¹⁹ Het besluit heeft het forfaitaire deel vastgesteld op 42.150 euro voor een beheer tot 50 woningen. Als dat aantal wordt overschreden kan daar 17.400 euro bijkomen voor elke aangebroken bijkomende schijf van 50 woningen (tot maximum 163.950 euro). Het besluit voorziet in de indexering van voormelde bedragen.

²⁰ Het variabele bedrag varieert van 647,97 euro tot 2.120 euro (te indexerend) per woongelegenheden. Het besluit voorziet in een hoger subsidiebedrag voor woningen die na 1 oktober 2006 in beheer zijn genomen. Verder is er een bijkomend bedrag voor elke nieuw in beheer genomen woning.

tot datgene wat het SVK effectief kan verantwoorden.

Het Rekenhof constateert dat de berekening van het voorlopige subsidiebedrag uitsluitend steunt op de verklaringen van de SVK's. De directie Huisvesting controleert niet, ook niet bij steekproef, of de gegevens over de woningen overeenstemmen met de realiteit. Die controle wordt ook verder in de subsidieprocedure niet uitgevoerd.

Betekening

Overeenkomstig artikel 10 van het SVK-besluit mogen de SVK's de subsidieaanvraag toesturen tot uiterlijk 31 oktober van het jaar dat het subsidiejaar voorafgaat²¹ en dient de minister binnen de drie maanden na ontvangst de aanvraag goed- of af te keuren. De termijn van drie maanden wordt geschorst als bijkomende inlichtingen worden gevraagd. Als de minister niet tijdig antwoordt, wordt de subsidie geacht te zijn geweigerd.

Een SVK dat tijdig een volledig aanvraagdossier indient, zou ten laatste eind januari van het betrokken jaar een antwoord moeten ontvangen. Die termijn werd niet gehaald: de toekenningsbesluiten voor 2008, 2009 en 2010 dateren respectievelijk van 6 maart 2008, 5 maart 2009 en 25 maart 2010 en de betekeningen zijn van een nog latere datum²². Die laat-tijdigheid heeft meerdere oorzaken.

- De aanvragen worden niet rechtstreeks aan de administratie gericht maar aan de minister.
- Daarnaast worden in regel alle dossiers samen aan de regering voorgelegd, waardoor de schorsing van de termijn voor één of enkele SVK's een vertraging voor alle dossiers tot gevolg heeft.
- In 2009 en 2010 verliepen respectievelijk elf en zeven weken tussen het toesturen van de dossiers aan de regering en het terugsturen van de goedgekeurde besluiten aan de directie Huisvesting.

Een toekenningsbesluit kan slechts worden betekend na de boekhoudkundige vastlegging²³ en nadat de controleur van de vastleggingen en de vereffeningen (CVV) die vastlegging viseerde met het zogenoemde vastleggingsvisum²⁴. De CVV moet, op straffe van nietigheid, ook de betekeningsbrief viseren, met het zogenoemde betekeningsvisum. Tijdens het onderzoek bleken de betekeningsbrieven voor de subsidies 2009 in april 2009 te zijn verstuurd, terwijl het vastleggingsvisum van de CVV pas begin mei 2009 werd gegeven. Die praktijk blijkt uitzonderlijk.

²¹ Aangezien de aanvraag een lijst moet bevatten van de beheerde woningen zoals vastgesteld op 30 september, kan die aanvraag in principe ten vroegste begin oktober worden ingediend.

²² De meeste betekeningen van de eerste schijven voor de jaren 2008, 2009 en 2010 werden verstuurd op respectievelijk 2 april 2008, 24 april 2009, en 30 april 2010. Een subsidieaanvraag van een SVK dat tijdig een volledig dossier indient, geeft eigenlijk aanleiding tot twee (tegengestelde) beslissingen: een eerste – impliciete – afkeuring door het uitblijven van een antwoord na drie maanden, gevolgd door een – expliciete – goedkeuring.

²³ Artikel 53, laatste lid, van de OOBBC.

²⁴ Artikel 74, eerste lid, 1°, van de OOBBC, en artikel 10, § 1, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 15 juni 2006 inzake de boekhoudkundige vastlegging, de vereffening en de controle op de vastleggingen en de vereffeningen.

De officiële betekenisbrieven zijn niet altijd de eerste brieven waarin de subsidietoekenning wordt gemeld. De minister stuurde de SVK's in 2008 en 2009 al in maart enkele dagen na de regeringsbesluiten een brief die meldde dat de regering had ingestemd met het bedrag en de toekenning van hun subsidie²⁵.

Voor te leggen documenten: balans en resultatenrekening

De subsidieaanvraag moet onder meer zijn vergezeld van de balans en resultatenrekening van het laatste boekjaar dat het subsidiejaar voorafgaat, het jaar $x-1$. Dat is moeilijk haalbaar, aangezien de subsidieaanvragen uiterlijk al op 31 oktober van jaar $x-1$ moeten worden ingediend, dwz. vóór het afsluiten van die balans en resultatenrekening²⁶.

Subsidiebesluiten

In overeenstemming met de begrotingsordonnanties, die bepalen dat de administratieve diensten van de subsidiërende overheid de subsidiebesluiten opstellen, is het gebruikelijk dat de directie Huisvesting de ontwerpbesluiten opstelt en voorlegt aan de minister. De besluiten van 2010 werden echter volledig opgemaakt door het kabinet en weken af van de tot dan toe gebruikte modelbesluiten. Om begrotingsredenen in de initiële begroting 2010 was voor de SVK's niet in genoeg kredieten voorzien²⁷ besliste de regering de subsidie voor 2010 toe te kennen met drie afzonderlijke toekenningsbesluiten, één voor elke schijf. Dat is niet in overeenstemming met het SVK-besluit dat een toekenning van de totale subsidie en een betaling ervan in drie schijven oplegt. Bovendien werd bij de subsidietoekenning het totaal toegezegde bedrag niet vastgelegd²⁸.

Artikel 10, § 3, van het SVK-besluit bepaalt dat de derde en dus laatste subsidieschijf wordt uitbetaald in de loop van het eerste semester van het jaar volgend op de periode waarvoor de subsidie wordt toegekend, het jaar $x+1$ ²⁹. De subsidiebesluiten en de overeenkomsten bij die besluiten bepalen echter dat de verantwoordingsstukken voor de betaling van de derde schijf ten laatste op 30 september van het jaar $x+1$, dus drie maanden na afloop van het eerste semester, moeten worden voorgelegd³⁰. Voor de subsidies 2008 werd de derde schijf

²⁵ Voor 2009 werden die brieven niet alleen verstuurd vóór de boekhoudkundige vastlegging, maar ook vóór het akkoord van de minister van Financiën en Begroting van 20 maart 2009.

²⁶ Het SVK-besluit bevat nog slordigheden:

- In artikel 10, § 2, eerste lid, heeft de Nederlandstalige tekst het over de toekenning of weigering van erkenning, terwijl het om de toekenning of weigering van de subsidieaanvraag gaat.
- Artikel 10, § 3, laatste lid, vermeldt tweemaal de voorlegging van een financieel verslag voor de betaling van de derde schijf.
- In artikel 14, § 2, laatste lid, verwijst de Nederlandstalige tekst naar § 1 van het besluit in plaats van § 1 van het artikel zelf.
- In artikel 17, § 1, is sprake van rekeningen en balans (wellicht worden resultatenrekening en balans bedoeld).

²⁷ Hoewel het aantal door SVK's beheerde woningen duidelijk in de lift zat, werd in de initiële begroting 2010 hetzelfde bedrag ingeschreven als in de aangepaste begroting 2009.

²⁸ Alleen het bedrag van de eerste schijven werd boekhoudkundig vastgelegd.

²⁹ Die bepaling wordt zowel voor 2008, 2009 als 2010 opgenomen in de subsidiebesluiten of in de overeenkomsten bij de besluiten.

³⁰ Die toekenningsbesluiten bevatten ook andere slordigheden. Zo vermelden de besluiten van de subsidies voor 2008 een verkeerd bedrag voor de eerste en tweede schijf (alleen de vermelde percentages waren correct; de overeenkomsten vermelden in tegenstelling tot de besluiten zowel het correcte percentage als het correcte bedrag). In de betekenisbrief werden de SVK's op de foutieve bedragen gewezen.

maar voor één SVK betaald in de loop van het eerste semester. Voor de subsidies 2009 was dat voor geen enkel dossier het geval.

2.7 Subsidieafrekening

2.7.1 Kader

Het SVK-besluit schrijft voor dat de subsidie in drie schijven wordt betaald:

- een eerste schijf van 60 % op grond van een begrotingsraming en een schuldvordering die het SVK mag indienen zodra de toekenning van de subsidie is betekend;
- een tweede schijf van 30 % op grond van de inkomensbewijzen van de huurders, een financieel verslag en een schuldvordering, in te dienen vanaf 1 april van het jaar x;
- een derde schijf van 10 % op grond van de schuldvordering, de balans en resultatenrekeningen van het jaar x, een activiteitenverslag en een financieel verslag. Het SVK-besluit vermeldt niet vanaf wanneer de schuldvordering mag worden ingediend, maar wel dat de derde schijf wordt betaald in de loop van het eerste semester van het jaar x+1.

Zoals eerder al vermeld, wordt het uiteindelijke subsidiebedrag beperkt tot het bedrag dat de SVK's kunnen verantwoorden.

Bij iedere ingediende schuldvordering controleert de directie Huisvesting of de gevraagde documenten werden toegestuurd, alsook of aan de gestelde voorwaarden werd voldaan. Bij de aanvraag van de tweede schijf kijkt de directie er bv. nauwgezet op toe of geen inkomensbewijzen van de huurders ontbreken³¹ en of er geen huurders zijn met een inkomen dat te hoog is (geworden) om de woning nog in aanmerking te nemen voor de subsidieberekening. Als dat het geval is, wordt het SVK ingelicht dat het bedrag van de tweede schijf wordt verminderd. Het zwaartepunt van de controle ligt uiteraard bij de aanvraag van de derde schijf, waarbij het SVK onder meer de verantwoordingsstukken voor de gedane kosten moet voorleggen.

Twee personeelsleden van de directie kijken alle ingediende stukken grondig na. Als de directie niet akkoord gaat met bepaalde kosten, stelt ze het SVK daarvan schriftelijk op de hoogte. Ingeval er al meer is uitbetaald dan het SVK aan kosten kan verantwoorden, wordt het te veel betaalde bedrag teruggevorderd. In overeenstemming met de bepalingen van de begrotingsordonnanties vraagt de directie daarbij het advies van de Inspectie van Financiën.

³¹ Omdat het voor de SVK's niet altijd eenvoudig is alle inkomensbewijzen van hun huurders te verkrijgen, werd in de overeenkomsten voor 2010 opgenomen dat de directie Huisvesting voor maximum 10 % van het woningbestand het opzoekwerk naar de inkomensbewijzen op zich neemt, op voorwaarde dat het SVK aantoonde het nodige te hebben gedaan om de inkomensbewijzen te bekomen en dat het aan de directie het rijksregisternummer van de huurder en een kopie van de huurovereenkomst bezorgt. Die afspraak werd ook opgenomen in het vademecum.

2.7.2 Knelpunten

Betalingen

Een SVK mag zijn schuldvorderingen voor de eerste schijf indienen zodra de subsidietoekenning is betekend. Hoewel de subsidie in principe is bedoeld om de kosten te dekken die tijdens het jaar x worden gemaakt, worden door de laattijdige betekeningen van subsidietoekenning (zie 2.6.2) de eerste schijven pas betaald nadat al een aantal maanden van dat jaar zijn verlopen. Zo werden de eerste schijven voor 2008, 2009 en 2010 ten vroegste betaald op respectievelijk 24 april, 27 mei en 19 mei. Sommige verenigingen moeten wegens deze laattijdige betaling een overbruggingslening aangaan. De debetintresten van die leningen zijn volgens het vademecum niet subsidieerbaar.

Aard van de controles

Bij de aanvraag van de derde schijf moeten de SVK's niet alleen verantwoordingsstukken zoals facturen en loonstaten voorleggen, maar ook bewijzen dat het de daarin vermelde kosten effectief heeft betaald. Dat gebeurt aan de hand van (afschriften van) rekeninguittreksels, banklistings e.d., die de directie Huisvesting onderzoekt. Daarnaast controleert de directie vooral of de ingediende kosten aanvaardbaar zijn. Daartoe gaat ze van alle stukken na of ze overeenstemmen met een van de vijf specifieke soorten kosten die volgens de huisvestingscode subsidieerbaar zijn (cf. infra). Omdat die controle van de verantwoordingsstukken zeer tijdsintensief is, rees binnen de directie Huisvesting de vraag of de controle niet geheel of gedeeltelijk kon worden vervangen door een steekproefsgewijze controle. Het Rekenhof merkte trouwens op dat sommige controles niet systematisch aan bod komen, zoals een doorgedreven onderzoek van achterliggende gegevens van sommige rubrieken van de balans en resultatenrekening en activiteitenverslag. De directie Huisvesting gaat evenmin na of de SVK's de wetgeving op de overheidsopdrachten naleven.

Risico op dubbele subsidiëring

Conform artikel 92 van de OOBBC mag een subsidie alleen worden aangewend voor de doeleinden waarvoor ze werd verleend. Die bepaling impliceert onder meer dat uitgaven of kosten niet dubbel mogen worden gesubsidieerd. Zo komt (het deel van) de loonkost die door een andere subsidieverstrekker wordt betaald, in principe niet meer in aanmerking voor subsidiëring door het BHG. Uit onderzoek van de controleverslagen van de directie Huisvesting over de derde schijf 2008 en 2009 bleek dat dit niet systematisch werd nagegaan. Met de huidige voor te leggen documenten is het overigens moeilijk een degelijke controle op de dubbele subsidiëring uit te voeren.

Subsidieerbare kosten

Volgens de huisvestingscode kan een SVK de subsidie aanwenden voor vijf soorten kosten:

- de werkings- en personeelskosten van de SVK,
- de renovatiekosten,
- het ten laste nemen van de verliezen door huurschade of tijdelijke leegstand.

Bij verhuring aan een gezin met een inkomen onder het toegangsinkomen voor de sociale huisvesting, kan het SVK de subsidie ook gebruiken om:

- bij te dragen in de kosten voor de maatschappelijke begeleiding,
- bij te dragen in het huurtekort, dat ontstaat uit het verschil tussen het aan de eigenaar verschuldigde huurgeld en de prijs die de huurder betaalt.

Uit de briefwisseling over de betaling van de derde subsidieschijf 2008 en 2009³² bleek de vraag of bepaalde kosten al dan niet subsidieerbaar zijn, regelmatig aanleiding te geven tot discussie tussen de directie Huisvesting en de SVK's. De directie stelde, volledig conform aan de subsidieloga, dat enkel reële uitgaven/kaskosten subsidieerbaar zijn³³. De SVK's meenden echter dat werkingskosten ook niet-kaskosten zoals afschrijvingen en provisies, omvatten. Zij beriepen zich op bijlage VII van het SVK-besluit³⁴. Het vademecum dat in 2010 ter beschikking werd gesteld, wilde klaarheid in deze discussie brengen. Het Rekenhof stelde vast dat het vademecum die klaarheid nog niet bracht.

- Zo vermengt de alinea “L) Voorschotten en aflossingen³⁵” de begrippen provisies en reserves die boekhoudkundig twee verschillende begrippen zijn en verheldert het geenszins hoe de opvolging van de aanleg en benutting van de provisies moet verlopen^{36 37}. Er wordt met ander woorden niet geconcretiseerd welke aangerekende kosten onder indiening van welke verantwoordingsstukken zullen worden aanvaard en wat de achterliggende boekingen moeten zijn.
- Daarnaast is de formulering van de alinea “M) Investering³⁸” verwarrend. Wellicht wordt bedoeld dat binnen de SVK-wetgeving investeringen enkel via afschrijving kunnen worden gesubsidieerd, onder aftrek van de afschrijvingen op investeringen die andere overheden hebben gesubsidieerd.
- Meer in het algemeen is het Rekenhof van oordeel dat door de keuze niet-kasstromen subsidieerbaar te maken en wegens het ontbreken van richtlijnen over te gebruiken rekeningen en bijhorende aanrekeningsregels, de verantwoording complex wordt.

Kostenpatroon

De samenstelling van het subsidiebedrag in de huidige regelgeving houdt geen verband met de verschillende soorten kosten. Zo is het bijvoorbeeld mogelijk dat SVK's met een

³² Bij de afsluiting van het dossieronderzoek had de directie Huisvesting de dossiers voor de derde schijf 2010 nog niet afgesloten.

³³ Een uitgave is een begrip uit de budgettaire boekhouding. Zij is steeds gekoppeld aan een kasstroom/-kost. Een werkingskost is een begrip uit de algemene boekhouding. Zij bevat zowel kas- als niet-kaskosten (bv. afschrijvingen en provisies).

³⁴ Het SVK-besluit herneemt de subsidieerbare kosten uit de huisvestingscode in zijn bijlage VII, maar specificeert dat de werkingskosten ook afschrijvingen voor investeringsuitgaven en provisies voor de dekking van huur- en sociale risico's omvatten.

³⁵ De Nederlandse tekst is niet precies: bedoeld worden provisies en afschrijving.

³⁶ De provisie voor huurrisico, onder de vorm van reserves, zal maximum 10 % bedragen van de bedragen van de huurinkomsten, verschuldigd door de huurders (vastgesteld op 30/09 van het voorafgaand jaar x 12) en zal samengesteld worden over een periode van minimum 5 jaar).

³⁷ Wat de niet-invorderbare huurschulden betreft, legt het vademecum geen minimale stappen op, maar beperkt het de verantwoording tot het verslag dat daarover werd voorgelegd aan de raad van bestuur van het SVK.

³⁸ Ook in deze alinea gebruikt de Nederlandse tekst het begrip aflossing in plaats van afschrijving.

gelijkaardig aantal beheerde woningen en dus een gelijkaardig subsidiebedrag – een totaal verschillend kostenpatroon hebben voor bijvoorbeeld de personeels- en werkingskosten enerzijds en andere kosten zoals huurtekorten anderzijds.

Een subsidiëring op grond van vaste parameters (zie 2.6.2 “Berekening subsidiebedrag”) veronderstelt een band tussen de parameters en de gesubsidieerde kosten. Volgens het memorandum 2009-2014 van de directie Huisvesting³⁹ is er echter geen link tussen de theoretische berekening van de subsidies per type woning en de reële personeels-, werkings- en andere kosten. Nochtans is deze link noodzakelijk: de SVK’s streven immers het door het Hoofdstedelijk Gewest vastgestelde sociale doel na. Het Gewest engageert zich het tekort in het werkingsresultaat te subsidiëren door middel van een met vaste parameters vastgestelde subsidie. Tussen dit nagestreefde doel en het tekort is er echter een onlosmakelijk verband dat aan de hand van een financiële analyse zou moeten worden opgevolgd en afgelijnd. In dit raam rijst dan ook de vraag of de regelgeving het aandeel van de personeels-, werkings- en andere kosten niet strikter moet bepalen of zelfs forfaitariseren (zie ook 4.2 transparantie van de financiering).

Voor te leggen documenten: financieel verslag

Overeenkomstig artikel 10, § 3, van het SVK-besluit moet een SVK tweemaal per jaar een financieel verslag bezorgen, in de vorm van een tabel die het gebruik van de subsidie in het afgelopen semester verantwoordt⁴⁰. Het eerste financiële verslag moeten de SVK’s bezorgen tijdens het jaar x, bij de aanvraag van hun tweede schijf. Het tweede verslag moeten ze bezorgen na afloop van het jaar x, bij de aanvraag van de derde schijf. Het Rekenhof merkt op dat twee halfjaarlijkse tabellen pas zin hebben als daaraan sturende elementen (knipperlichtenrapport) worden ontleend. De verplichting twee keer per jaar een financieel verslag voor te leggen, wordt echter noch in de subsidiebesluiten, noch in de overeenkomsten, noch in het vademecum hernomen: daarin is overigens sprake van een jaarlijkse tabel. Volgens de administratie heeft een eerste halfjaarlijks verslag bij de aanvraag van de tweede schijf weinig zin, aangezien de SVK’s die schijf al vanaf 1 april van het jaar x dus ruim voor de afloop van dat eerste halfjaar mogen aanvragen. Hoewel het vademecum verwijst naar een uitgewerkt model voor het financiële verslag in de bijlage, is dat tot nu toe niet beschikbaar.

2.8 Andere knelpunten

Begeleidingscomité

Artikel 22 van het SVK-besluit bepaalt dat een begeleidingscomité is belast met de opvolging van de SVK’s en met een jaarlijkse verslaggeving aan de minister. Het besluit voorziet in de volgende samenstelling: een vertegenwoordiger van

- de minister,

³⁹ In een memorandum aan de regering vestigde de directie Huisvesting daar de aandacht op. In juni 2009 maakte elke bestuurlijke eenheid van het BROH een vijfjaarlijkse balans op van haar activiteiten gedurende de legislatuur 2004-2008, evenals een memorandum aan de volgende regering.

⁴⁰ Volgens artikel 92 van de huisvestingscode kan de regering een SVK slechts erkennen als het zich ertoe verbindt een halfjaarlijks financieel verslag voor te leggen.

- het BROH,
- de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij,
- elk erkend SVK,
- elke gemeente of elk OCMW waarmee het SVK een samenwerkingsovereenkomst heeft afgesloten.

De minister moet de leden van het comité aanduiden. Wat de vertegenwoordigers van SVK's, gemeenten en OCMW betreft, steunt de minister op een door hen uitgewerkt voorstel. De mandaten zijn geldig voor één jaar en hernieuwbaar. Het Rekenhof wijst erop dat de leden van het begeleidingscomité tot nu toe niet zijn aangeduid.

Hoewel volgens het SVK-besluit het begeleidingscomité minstens eenmaal per jaar moet vergaderen en het vroegere besluit zelfs in één vergadering per trimester voorzag is volgens de administratie tot nu toe slechts eenmaal, in mei 2005, met de betrokken (niet officieel aangestelde) actoren een bijeenkomst georganiseerd. Volgens de directie Huisvesting is dat voornamelijk te wijten aan de voorziene samenstelling van het comité, die volgens haar te uitgebreid is om werkbaar te zijn⁴¹.

Normen inzake veiligheid, gezondheid en uitrusting

Overeenkomstig artikel 6 van SVK-besluit komen in beheer genomen woningen pas voor subsidiëring in aanmerking wanneer ze beantwoorden aan de normen van het regeringsbesluit van 4 september 2003⁴² en aan de normen van het ministerieel besluit van 30 juni 2005⁴³. Tot nu toe wordt niet opgevolgd of de betrokken woningen aan die normen voldoen⁴⁴.

Controle van de maximumhuurprijzen en van de beheers- en verhuurovereenkomsten

Het SVK-besluit geeft een overzicht van de maximumhuurprijzen. Voor gezinnen met een inkomen dat toegang geeft tot sociale huisvesting, mag de huurprijs niet hoger liggen dan wat het SVK zelf betaalt aan de eigenaar van de woning⁴⁵. Dit wordt niet systematisch gecontroleerd.

Overeenkomstig artikel 88, § 2, van de huisvestingscode heeft het SVK-besluit een aantal standaardakten voor beheer en verhuring vastgelegd. Tot nu toe was het nazicht van de beheers- en verhuurovereenkomsten geen controlepunt.

⁴¹ De directie Huisvesting gaat ervan uit dat de voorziene samenstelling zou leiden tot een comité bijna 70 leden.

⁴² Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 september 2003 tot bepaling van de elementaire verplichtingen inzake veiligheid, gezondheid en uitrusting van de woningen.

⁴³ Ministerieel besluit van 30 juni 2005 tot bepaling van de kwaliteitsnormen van woningen voor de toepassing van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 22 december 2004 tot instelling van een verhuis- en installatietoelage en een bijdrage in het huurgeld.

⁴⁴ Hiervoor is de gewestelijke huisvestingsinspectie bevoegd.

⁴⁵ Artikel 90, § 1, van de huisvestingscode. Voor die gezinnen kan het huurbedrag alleen hoger zijn als het SVK werken aan de woning financiert. Voor gezinnen met een inkomen dat tot 50 % hoger ligt dan het toelatingsinkomen tot sociale huisvesting, mag het SVK de huur vermeerderen met beheerskosten (tot maximaal 10 % van de huur).

Renovatiewerken

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 17, § 2, van het SVK-besluit is het bedrag van renovatiewerken beperkt tot 1.967,67 euro per woning. Het mag enkel gaan om opknapwerken die het gevolg zijn van normale huurslijtage. Het besluit voorziet echter niet in een indexering van het bedrag.

Controle ter plaatse

De bij de toekenningsbesluiten gevoegde overeenkomsten met de SVK's hernemen artikel 93 van de OOBBC, dat een controle ter plaatse bij de subsidietrekker toelaat. Uit het onderzoek bleek dat de directie Huisvesting geen controles ter plaatse uitvoert omdat die volgens haar alleen mogen worden uitgevoerd door de inspecteurs van Financiën en de directie Financiële Controle van het Bestuur Financiën en Begroting.

Het Rekenhof wijst erop dat die interpretatie niet correct is. De directie verwacht de controle op het goede financiële beheer – een nieuw soort controle die de OOBBC heeft ingevoerd⁴⁶ – met de 'gewone' controlebevoegdheid door de beherende diensten die niet opgehouden heeft te bestaan.

2.9 Federatie van de sociale verhuurkantoren

In 2004 werd op initiatief van een aantal SVK's de FEDSVK opgericht. Volgens de statuten heeft die federatie onder meer de volgende doelstellingen:

- de belangen van de aangesloten leden verdedigen,
- de werking van de SVK's meer bekendheid geven,
- de samenwerking tussen de SVK's uitbreiden door de uitwisseling van ervaringen,
- diensten ten behoeve van de SVK's oprichten en ontwikkelen, met name op juridisch en technisch vlak,
- de SVK's vertegenwoordigen bij de overheid.

Tot en met 2009 werd de werking van de FEDSVK voornamelijk gefinancierd door het lidgeld van de aangesloten leden en was de tussenkomst van het Hoofdstedelijk Gewest beperkt tot de toekenning van middelen om een bekendmakingscampagne van de SVK's te voeren. In 2005 en 2006 ontving de FEDSVK daarvoor in totaal 79.208 euro. In 2010 werd voor de FEDSVK in de begroting in een specifieke basisallocatie voorzien en werd bij ministerieel besluit 150.000 euro toegekend.

Volgens de directie Huisvesting is er voor de SVK's inderdaad nood aan een coördinerend en overkoepelend orgaan maar zijn er een aantal knelpunten. Zo is de federatie niet volledig representatief. Niet alle erkende SVK's zijn immers aangesloten⁴⁷ en bovendien maken de statuten van de federatie het mogelijk SVK's uit te sluiten. Het Rekenhof constateert dat een juridisch kader tot erkenning van een belangenorganisatie ontbreekt.

⁴⁶ Omschreven als een geheel van procedures dat wil garanderen dat de diensten van de Regering de doelstellingen bereiken op basis van zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid en dat de begrotingskredieten alleen worden uitgegeven voor de aangegeven doeleinden en binnen de goedgekeurde limieten.

⁴⁷ De FEDSVK-brochure vermeldt dan ook niet alle erkende SVK's.

Verenigingen voor integratie via de huisvesting

Hoofdstuk

3

3.1 Algemeen

De VIH's zijn privaatrechtelijke verenigingen die hulp bieden bij huisvestingsproblemen. Hun doelgroepen zijn in de eerste plaats de allerzwaksten van de maatschappij: asielzoekers, gehandicapten, bejaarden, enz. Ook bieden ze ook ruimer, hulp aan iedereen met huisvestingsproblemen binnen hun actieradius, die meestal een achtergestelde buurt of wijk omvat. De hulp is in de eerste plaats dienstverlenend van aard. De doelgroep wordt geïnformeerd en geholpen bij huisvestingsproblemen die van allerlei aard kunnen zijn. De taken die de VIH's uitvoeren, zijn bijgevolg zeer divers.

3.2 Beleidskader

Het regeerakkoord van 2004 stelde een herdefiniëring van de prioritaire taken van de integratie via de huisvesting in het vooruitzicht. Die herdefiniëring werd nog niet gerealiseerd, en ook niet hernomen in het regeerakkoord of de beleidsverklaring 2009.

In 2004 en 2008 werden de VIH's op vraag van de bevoegde minister geëvalueerd met de bedoeling de wetgeving aan te passen en te verduidelijken. Volgens de directie Huisvesting werd die evaluatie echter niet opgevolgd en evenmin meegedeeld aan de verenigingen⁴⁸. De regelgeving werd dan ook nog niet aangepast.

In 2010 waren er 34 erkende verenigingen (zie punt 3.5) en werden aan 30 verenigingen subsidies toegekend. De VIH's ontvingen in 2008, 2009 en 2010 respectievelijk 1,9 miljoen euro, 2,0 miljoen euro en 2,1 miljoen euro subsidies. In vergelijking met de begroting 2010 werden de middelen in de begroting 2011 met 12,4 % verhoogd.

3.3 Juridisch kader

Naast de bepalingen die gelden voor alle facultatieve subsidies, geldt voor de VIH's een specifieke regelgeving. Buiten artikel 152 van de huisvestingscode gaat het om het regeringsbesluit van 16 juli 1992⁴⁹ (verder afgekort tot: VIH-besluit), dat onder meer de taken van de VIH's vastlegt. Net als bij de SVK's kregen de VIH's een in overleg met de minister vastgesteld vademecum ter beschikking dat verduidelijkt hoe de betalingsaanvragen voor de toegekende subsidies worden verwerkt.

3.4. Rechtsgrond

Zowel de erkennings- als de subsidiebesluiten verwijzen als rechtsgrond naar artikel 152 van de huisvestingscode en naar het VIH-besluit. Evenwel verwijst het VIH-besluit voor zijn rechtsgrond naar artikel 8 van de ordonnantie houdende de uitgavenbegroting voor 1992⁵⁰, dat de regering in 1992 machtigde werkings- en investeringssubsidies toe te kennen ten laste van een aantal basisallocaties. Het overwegend gedeelte bij het VIH-besluit wijst daarbij op de noodzaak om onverwijld een subsidiëeringsmaatregel te treffen omdat

⁴⁸ In een memorandum 2009-2014 aan de regering vestigde de directie Huisvesting daar de aandacht op.

⁴⁹ Besluit van 16 juli 1992 van de Executieve van het BHG betreffende de toekenning van subsidies aan verenigingen die zich inzetten voor de integratie via de huisvesting.

⁵⁰ Ordonnantie van 29 november 1991 houdende de algemene uitgavenbegroting van het BHG.

de middelen van de (toen nieuwe) basisallocatie voor de VIH-subsidies⁵¹ voor 15 december 1992 moesten worden vastgelegd.

Het Rekenhof wijst erop dat de rechtsgrond voor het VIH-besluit geen materiële wet is, maar een formele (begrotings)wet die maar voor één jaar geldend is. Een besluit dat eigenlijk een begrotingsordonnantie wenste uit te voeren, is dus permanente wetgeving geworden.

Met het van kracht worden in 2004 van artikel 152 van de huisvestingscode werd de mogelijkheid om VIH's te erkennen en te subsidiëren bij ordonnantie vastgelegd. Volgens artikel 152 moet de regering de erkenningsvoorwaarden en de regels voor de toekenningsprocedure bepalen, alsook de wijze waarop de acties van de erkende verenigingen worden geëvalueerd. Het artikel laat de regering ook toe bestekken vast te stellen met de opdrachten van de erkende verenigingen. Het Rekenhof wijst erop dat de regering voor die bepalingen nog geen uitvoeringsbesluiten heeft genomen. Het VIH-besluit kan niet als uitvoeringsbesluit van de huisvestingscode worden beschouwd⁵²: Het dateert van 12 jaar vóór het van kracht worden van artikel 152. Zoals hierna zal blijken vertoont het VIH-besluit overigens een aantal tekortkomingen: op een aantal vlakken blijft het vaag⁵³ en het is op heel wat punten niet meer actueel.

3.5 Erkenning

3.5.1 Kader

Alleen verenigingen die als VIH werden erkend, kunnen subsidies ontvangen. Een erkenning geldt voor een periode van maximum drie jaar. Als voorwaarde legt het VIH-besluit onder meer op dat de vereniging als sociaal doel het lot wil verbeteren van de sociale categorieën uit het VIH-besluit (zie hieronder) en dat haar personeel daarvoor de bekwaamheid en technische middelen heeft. Het nastreven van het sociaal doel moet blijken uit de concrete activiteiten van de vereniging.

Voor de periode 2009-2011⁵⁴ werden 34 erkenningsaanvragen ingediend.

⁵¹ Basisallocatie 15.5.1.30.01 Toelagen aan organismen en verenigingen die instaan voor de bevordering en de bestemming van het sociaal huisvestingsbeleid of die daartoe bijdragen door de geïntegreerde werking of samenwerking met andere openbare instanties.

⁵² De memorie van toelichting bij artikel 152 vermeldt enkel: De subsidies aan verenigingen die de integratie en inschakeling bevorderen via de huisvesting worden nu gesubsidieerd op basis van het Regeringsbesluit van 16 juli 1992.

⁵³ Die vaagheid wordt overigens versterkt doordat de Nederlandstalige en de Franstalige versie van het besluit niet altijd volledig overeenstemmen.

⁵⁴ Alle erkenningsaanvragen die in het onderzoek betrokken waren, betreffen de periode 2009-2011. In 2008 werd immers aan alle verenigingen gevraagd voor die periode een erkenningsaanvraag in te dienen. Die aanvragen werden toen voor het eerst volledig binnen de directie Huisvesting behandeld. Voordien gebeurde dat op het kabinet van de bevoegde staatssecretaris. De oude erkenningsdossiers werden niet aan de directie bezorgd.

3.5.2 Knelpunten

Definiëring van het werkveld

Het VIH-besluit is niet duidelijk in de definiëring van het sociaal doel dat een vereniging dient na te streven. Artikel 2 van het besluit gaat zowel over de integratie via de huisvesting of de herberging van personen die met de maatschappij hebben gebroken⁵⁵ als over de sociale integratie in het algemeen. Het werkveld wordt zodoende erg ruim gedefinieerd. De directie Huisvesting heeft geprobeerd het werkveld af te lijnen door in vijf categorieën subsidieerbare VIH's te voorzien:

- verenigingen die gespecialiseerd zijn in hulp bij huisvesting,
- verenigingen die huisvesting opnemen in hun aanbod sociaal werk,
- verenigingen die zich voor hulp bij huisvesting richten tot een zeer specifieke groep, zoals personen met een handicap, asielzoekers en drugverslaafden,
- huurdersverenigingen,
- ondersteuningsstructuren en koepelorganisaties.

Bij de erkenningaanvraag dient de vereniging kenbaar te maken tot welke van die categorieën zij behoort. Uit de analyse van de aanvragen voor de periode 2009-2011 bleek dat:

- 47 % van de verenigingen zich rekent tot meer dan één categorie,
- 63 % zegt te behoren tot categorie 1,
- 24 % zegt te behoren tot categorie 2,
- 35 % zegt te behoren tot categorie 3,
- 26 % zegt te behoren tot categorie 4,
- 9 % zegt te behoren tot categorie 5.

De verenigingen kruisen echter niet altijd de juiste categorie aan. Zo lijkt het moeilijk zowel te behoren tot categorie 1 als tot categorie 2, iets wat vier verenigingen deden.

Het Rekenhof is van oordeel dat de vijf categorieën die de administratie heeft gedefinieerd, ruimer zijn dan het werkveld dat wordt beoogd door het VIH-besluit. Uit de samenlezing van de artikelen 2, 4, 5 en 8 blijkt immers dat subsidiëring altijd verband moet houden met huisvesting. Zo bepaalt artikel 8 dat de subsidie alleen kan worden toegekend voor een meerjarenplan dat inzet op re-integratie via huisvesting⁵⁶ en dat de VIH moet kunnen rekenen op de samenwerking met een huisvestingsmaatschappij.

⁵⁵ Artikel 2 van het VIH-besluit.

⁵⁶ De volledige tekst van het artikel 8 luidt: Een subsidie kan enkel worden toegekend voor een meerjarenplan:

1° dat de in artikel 2, alinea 1, bedoelde sociale categorieën wil houden of integreren in een sociaal, cultureel en economisch gediversifieerd milieu;

2° dat de individuele zelfstandigheid van de tot deze categorieën behorende personen wil waarborgen of deze personen opnieuw leert zelfstandig te worden, wat nog steeds de doelstelling van een geslaagde integratie is;

3° dat voorziet in het toezicht of een omkadering waarbij een gebrek aan zelfstandigheid niet-permanent, maar desgevallend dagelijks, bijpast;

4° dat de woning beschouwt als de geprivilegieerde plaats waar de sociale integratie tot stand komt als de sleutelfactor voor het behoud van de zelfstandigheid.

De vereniging kan rekenen op de samenwerking van een huisvestingsmaatschappij.

Ondanks die ruim gedefinieerde indeling werden bij ministerieel besluit twee verenigingen erkend die volgens de directie Huisvesting niet onder een van de vijf categorieën vallen. Daarnaast werden twee andere verenigingen erkend die volgens de directie niet voor erkenning in aanmerking kwamen omdat ze het duurzame karakter van hun activiteiten niet konden aantonen. Voor twee verenigingen werden geen erkenningsbesluiten opgesteld hoewel de directie een positief advies had uitgebracht.

Voor te leggen documenten

Verduidelijkingen of aanvullingen in een ministerieel besluit

De artikelen 4 en 5 van het VIH-besluit regelen de erkenningsaanvraag. Artikel 4 vermeldt de aanduidingen die het aanvraagformulier moet bevatten en een aantal bij te voegen documenten. Artikel 5 bevat de criteria waaraan een VIH moet voldoen. Artikel 4 specificeert dat de minister de aanduidingen op de erkenningsaanvraag kan verduidelijken en aanvullen. Ook moet hij de vorm van de aanvraag bepalen. Het Rekenhof merkt op dat de minister noch de vorm van de aanvraag bepaalde, noch de aanduidingen verduidelijkte of aanvulde⁵⁷. Er werd geen ministerieel besluit uitgevaardigd dat de criteria tot erkenning van een vereniging verduidelijkt of bijvoorbeeld de modaliteiten voor een eerste aanvraag onderscheidt van die voor een verlenging.

Voorlegging van de jaarrekeningen

Het VIH-besluit bepaalt dat bij de erkenningsaanvraag alle jaarrekeningen of ten minste die van de laatste vijf jaar moeten worden vorgelegd. In de praktijk vraagt de directie Huisvesting alleen de jaarrekeningen van de laatste drie jaar op. Volgens de directie is de voorlegging van vijf (of alle) jaarrekeningen een weinig zinvolle administratieve last voor de verenigingen. Het Rekenhof wijst erop dat artikel 5, 5°, van het VIH-besluit als erkenningsvoorwaarde stelt dat de vereniging een duurzame activiteit moet ontwikkelen, zowel in het verleden als in het heden. Uit de samenlezing van de artikelen 4 en 5 volgt dat verenigingen die bij een eerste aanvraag geen vijf jaarrekeningen kunnen voorleggen, niet kunnen worden erkend⁵⁸. Daarnaast merkt het Rekenhof op dat bij de verlenging van de erkenning die voorwaarde geen zin heeft als de vereniging ononderbroken verantwoording aflegde: de jaarrekeningen moeten immers als verantwoordingsstukken bij de subsidieafrekeningen worden gevoegd. Zoals opgemerkt kan een ministerieel besluit de voor te leggen documenten verduidelijken of aanvullen, bijvoorbeeld door de VIH's bij de aanvraag tot verlenging vrij te stellen van de voorlegging, maar dat is tot nu toe niet gebeurd.

Zoals vermeld verschilden de administratie en de minister in twee dossiers van mening over het bewijs van duurzame activiteit. In beide gevallen heeft de minister de vereniging erkend.

⁵⁷ De administratie heeft een erkenningformulier gecreëerd met standaardvragen over motivatie en over de activiteiten uit het verleden, heden en toekomst.

⁵⁸ Eén vereniging kon geen duurzaam karakter van haar activiteiten in het verleden aantonen. Voor een andere vereniging had de directie vastgesteld dat de werking in 2007 gedurende verschillende maanden had stilgelegd en dat dit niet was vermeld in hun activiteitenverslag.

Voorlegging van het huishoudelijk reglement

Bij de erkenningsaanvraag moet de VIH een kopie van het huishoudelijk reglement voorleggen⁵⁹. In de praktijk wordt dat niet gecontroleerd. Uit de controle van het Rekenhof bleek dat in meer dan de helft van de gevallen niet aan die vereiste was voldaan.

Volledigheid van de dossiers

Bij analyse van de dossiers bleek dat van de 34 verenigingen die een aanvraag deden, er maar 15 alle gevraagde documenten hadden bezorgd: bij 19 ontbrak het huishoudelijk reglement, in 5 dossiers bleek dat de betrokken verenigingen geen, onvolledige of niet alle jaarrekeningen hadden voorgelegd en bij 4 verenigingen gold dat voor de activiteitenverslagen.

Betekening

Overeenkomstig artikel 6 van het VIH-besluit stelt de minister binnen de drie maanden na ontvangst van de aanvraag de vereniging in kennis van de erkenning of weigering van erkenning. Bij laattijdige kennisgeving wordt een vereniging als erkend beschouwd. Voor de periode 2009-2011 werd die termijn van drie maanden echter voor geen enkele van de erkenningsaanvragen gehaald.

De laattijdige kennisgeving had tot gevolg dat alle 34 verenigingen die voor de periode 2009-2011 een erkenningsaanvraag hadden ingediend, in principe als erkend moesten worden beschouwd. Alleen voor 1 nieuwe vereniging en voor 28 verenigingen die vroeger al eens een erkenning hadden gekregen, volgde uiteindelijk een ministerieel besluit tot erkenning. De 5 overige verenigingen kregen geen antwoord op hun erkenningsaanvraag. Van die 5 dienden er 4 een subsidieaanvraag in, maar zij kregen voor 2009 geen subsidie toegekend bij gebrek aan erkenningsbesluiten⁶⁰.

Andere

Het besluit bevat geen beroepsmogelijkheid bij niet-erkenning.

3.6 Subsidietoekenning

3.6.1 Kader

Eenmaal erkend kan de VIH elk jaar een subsidie aanvragen. Het VIH-besluit vermeldt een aantal voorwaarden en koppelt daar te leveren gegevens en bewijsstukken aan. De directie Huisvesting stuurt de VIH's elk jaar een omzendbrief met de vraag tijdig hun subsidieaanvraag voor het volgende jaar in te dienen bij de minister. De VIH's moeten een administratieve, een financiële, en een projectfiche invullen. In principe baseren zij het gevraagde bedrag op hun begrote werkingskosten en investeringen van het komende jaar. Net als bij de SVK's wordt bij de betekening van de subsidietoekenning een door de VIH's te onderte-

⁵⁹ Artikel 4, eerste lid, 1° van het VIH-besluit.

⁶⁰ Twee van die vier verenigingen werden later alsnog erkend en kregen voor 2010 wel subsidies toegekend.

kenen overeenkomst gevoegd. De eerste subsidieschijf kan slechts na terugzending van de ondertekende overeenkomst worden betaald.

3.6.2 Knelpunten

Subsidiebedrag

Net als de erkenningsvoorwaarden zijn de voorwaarden voor de subsidietoekenning in het VIH-besluit algemeen omschreven. Deze voorwaarden worden ook niet geconcretiseerd in de subsidiebesluiten. Artikel 92 van de OOBBC stelt nochtans dat de minister de aard, de omvang en de modaliteiten van de subsidie moet vaststellen. Het subsidiebesluit zou dus de prestatie moeten omschrijven. Alle subsidiebesluiten en overeenkomsten bevatten echter dezelfde vage bepaling dat de begunstigde instelling de subsidie moet gebruiken *voor haar activiteiten met als sociale doelstelling de verbetering van het lot van de in het VIH-besluit bedoelde sociale categorieën evenals specifieke aan hen gerichte steunmaatregelen*.

Aangezien de regelgeving nergens de omvang van de subsidiebedragen bepaalt, is niet duidelijk hoe de verleende subsidiebedragen werden vastgesteld. Voor 2008 en 2009 werden, op 1 uitzondering na, dezelfde bedragen toegekend als voor 2006 en 2007. De directie Huisvesting beschikt niet over gegevens die de omvang of samenstelling van die oorspronkelijke bedragen documenteren en wees erop dat die werden vastgesteld toen de subsidiecyclus nog zo goed als volledig buiten de directie werd opgevolgd⁶¹.

Van de 28 verenigingen die eerder al subsidies ontvingen werd voor 2010 het oorspronkelijke bedrag

- voor 3 verenigingen opnieuw toegewezen⁶²,
- voor 14 verenigingen met 4 % opgetrokken⁶³,
- voor 6 verenigingen licht verhoogd,
- voor 4 verenigingen met 9 % of meer verhoogd,
- voor 1 vereniging verlaagd.

Op één uitzondering na weken de door de regering toegekende bedragen af van de bedragen die de directie Huisvesting had voorgesteld op basis van de financiële fiches die de verenigingen bij hun subsidieaanvraag hadden voorgelegd⁶⁴.

Voor de twee verenigingen die in 2010 voor het eerst subsidies ontvingen, stemden het door de directie voorgestelde bedrag en het uiteindelijk toegekende subsidiebedrag overeen.

Het Rekenhof wijst erop dat het gebrek aan bepalingen over de omvang of de berekeningswijze van subsidies een risico op arbitraire en willekeurige subsidietoekenning met zich brengt.

⁶¹ De behandeling van de subsidiedossiers werd pas in 2008 aan de directie Huisvesting toevertrouwd. Voordien gebeurde dit op het kabinet van de bevoegde staatssecretaris.

⁶² Die drie verenigingen hadden dat oorspronkelijke bedrag ook vermeld in hun aanvraag.

⁶³ Die veertien verenigingen hadden een hoger bedrag dan het oorspronkelijke bedrag gevraagd.

⁶⁴ Voor 2010 werden in totaal voor 2.657.152 euro subsidies aangevraagd. De directie Huisvesting stelde voor daarvan 2.285.014 euro toe te kennen. Uiteindelijk kende de regering 2.158.849 euro subsidies toe.

Betekening

Het VIH-besluit bepaalt dat de minister de eventuele toekenning van de subsidie betekent binnen de drie maanden na ontvangst van de subsidieaanvraag⁶⁵. Als de VIH geen bekendmaking ontvangt, moet de subsidie als geweigerd worden beschouwd. Voor 2009 en 2010 werd de betekeningstermijn geen enkele keer gerespecteerd. Voor 2008 was er maar voor tien VIH's een tijdige betekening.

Huursubsidie

Volgens het VIH-besluit kan de subsidie worden gebruikt als bijdrage in de werkingskosten van de VIH of als huursubsidie voor de personen die de vereniging wil helpen⁶⁶. In de praktijk dient de subsidie nooit voor huursubsidies zodat deze bepaling niet meer actueel is.

Voor te leggen documenten

Uit de controle van de verantwoordingsstukken 2008 bleek dat voor één vereniging geen fiche met de ontwerpbegroting kon worden voorgelegd. Voor 2009 en 2010 was dat voor respectievelijk twee en één aanvraag het geval.

3.7 Subsidieafrekening

3.7.1 Kader

Net als bij de SVK's gebeurt de betaling van de subsidie in drie schijven, op basis van een schuldvordering en een aantal verantwoordingsstukken. De controle op de subsidieafrekening, uitgevoerd door dezelfde personeelsleden als bij de SVK's, verloopt dan ook grotendeels op dezelfde wijze. Ook hier ligt het zwaartepunt bij de betaling van de derde schijf omdat op dat moment een uitgebreid financieel verslag is vereist met alle facturen en betalingsbewijzen die de volledige gevraagde subsidiesom moeten dekken.

3.7.2 Knelpunten

Een aantal van de bij de SVK's aangehaalde knelpunten gelden ook voor de VIH's:

- laattijdige betaling van de eerste schijf door laattijdige betekeningen,
- grondige controle van bewijs van betaling en van aanvaardbaar karakter van de ingediende kosten, maar gebrek aan andere vormen van controle, zoals die van dubbele betalingen,
- onduidelijkheid over de aanvaardbaarheid van sommige kosten.

Hieronder worden nog enkele typische VIH-knelpunten aangehaald.

⁶⁵ Artikel 10 van het VIH-besluit.

⁶⁶ Artikel 2, eerste lid, van het VIH-besluit.

Investeringsubsidies

Het VIH-besluit bepaalt dat de subsidies worden toegekend voor (huursubsidie en) werkkosten. Het Rekenhof stelde vast dat ten onrechte ook investeringsuitgaven worden aanvaard. Hoewel daarvoor in een specifieke basisallocatie werd voorzien⁶⁷, kunnen daar geen uitgaven op worden aangerekend omdat er geen wettelijke basis is.

Betaling

De bepaling van het VIH-besluit over de betaling is niet meer actueel. In overeenstemming met de toekenningbesluiten en de overeenkomsten wordt betaald in drie schijven⁶⁸. Zoals de toekenningsbesluiten en overeenkomsten vermelden, wijkt die regeling af van de bepalingen van het VIH-besluit, dat in zijn artikel 12 uitdrukkelijk stelt dat de subsidie in één keer wordt uitgekeerd.

3.8 Andere knelpunten: controle ter plaatse

Zoals bij de SVK's voert de directie Huisvesting in de regel geen controles ter plaatse uit⁶⁹, hoewel die nuttig kunnen zijn.

⁶⁷ Het VIH-besluit vermeldt expliciet de basisallocatie waarop de subsidies kunnen worden aangerekend. In de praktijk gebeurt de aanrekening echter al jaren op drie (nieuwe) basisallocaties. In 2010 werden drie investeringsubsidies van 6.000 euro en één van 2.000 euro toegekend.

⁶⁸ Een eerste schijf van 60 % na voorlegging van de eerste schuldvordering, 30 % tijdens het tweede semester van het subsidiejaar en de resterende 10 % in de loop van het eerste semester van het jaar x+1.

⁶⁹ Alleen voor een VIH waarvan de directie vermoedde dat die geen activiteiten meer uitoefende, ging zij ter plaatse na of dat effectief het geval was. Die controle maakte het mogelijk de non-activiteit vast te stellen.

Omkadering

Hoofdstuk

4

4.1 Organisatiebeheersing

Naast de transversale procedure die geldt voor alle facultatieve subsidies die het gewest verleent⁷⁰, heeft de directie Huisvesting zowel voor de erkenning als voor de subsidiëring een aantal specifieke procedures uitgewerkt. Zij maakt gebruik van modelverslagen en standaardbrieven. De procedures zijn echter niet altijd volledig en worden fragmentarisch bijgehouden. Er is geen algemene procedurehandleiding die een volledig overzicht geeft van de verschillende stappen die de directie Huisvesting dient te zetten.

Naast de papieren versie van de dossiers houdt de directie elektronische bestanden bij van de belangrijkste documenten. Dat verloopt echter weinig geformaliseerd. De elektronische gegevens maken geen geïntegreerde opvolging van de subsidiecyclus mogelijk.

Een van de belangrijkste principes van organisatiebeheersing, met name voldoende functiescheiding, wordt gerealiseerd⁷¹:

- Een personeelslid van de directie Huisvesting berekent het subsidiebedrag op basis van het rekenblad (SVK) of de financiële fiche (VIH). Aansluitend maakt de directie een voorstel van subsidiebesluit op.
- De Inspectie van Financiën adviseert het voorstel.
- Vervolgens beslist de regering.
- Twee personeelsleden van de directie Huisvesting controleren de afrekeningen en formuleren een voorstel.
- De directrice geeft al dan niet haar akkoord over de afrekening.
- De financiële afwikkeling verloopt via het bestuur Financiën en Begroting, volgens de standaardprocedures die op het ministerie van het BHG gebruikelijk zijn en gemachtigd zijn door de ordonnateur.

4.2 Transparantie van de financiering

Voor de SVK's wordt het subsidiebedrag berekend op basis van aantal objectieve parameters, wat de transparantie van de berekening van het subsidiebedrag ten goede komt. Toch zijn er nog een aantal knelpunten. Eerder werd al het (niet functioneren van) het begeleidingscomité vermeld, de onduidelijkheid over de vraag in hoeverre bepaalde kosten voor sommige SVK's al niet door andere overheden worden gesubsidieerd, en de link tussen de theoretische berekening van de subsidies per type woning en de reële personeels-, werkings- en andere kosten. Meer in het algemeen wijst het Rekenhof erop dat die directie Huisvesting de informatie aangeleverd in de verantwoordingsstukken te weinig gebruikt om een systematische opvolging op te zetten en daardoor ook voor het beheer geschikte statistisch materiaal ontbreekt. Voor de VIH's is de regeling minder transparant, vooral door het gebrek aan afbakening van het werkveld en het gebrek aan criteria voor de berekening van het subsidiebedrag. Dat gebrek aan criteria bemoeilijkt ook de latere controle.

⁷⁰ In uitvoering van artikel 5, §6, van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 oktober 2007 met betrekking tot de interne controle, en inzonderheid de vakgebonden interne controle, de boekhoudkundige controle en de controle van het goede financiële beheer werd binnen het ministerie van het BHG een procedure voor de toekenning van facultatieve subsidies uitgewerkt. Deze procedure geldt voor alle diensten van het ministerie.

⁷¹ De erkenningen van de VIH's werden vroeger echter uitsluitend door het kabinet behandeld (zie 3.5.2).

Algemene conclusie

5

5.1 Regelgevend kader

Voor de SVK's is de juridische omkadering degelijk uitgewerkt, maar er zijn nog een aantal verbeterpunten. Behoudens een aantal slordigheden in het SVK-besluit en tegenstrijdigheden tussen dat besluit en de subsidiebesluiten, gaat het vooral om het gebrek aan een duidelijk verband tussen de samenstelling van het subsidiebedrag en de verschillende soorten subsidieerbare kosten. Het aan de SVK's ter beschikking gestelde vademecum bevat nog enkele onduidelijkheden. Voor een overkoepelend orgaan bestaat geen reglementair kader.

Voor de VIH's biedt de regelgeving geen sluitende en werkbare juridische omkadering. Het VIH-besluit kan niet als uitvoeringsbesluit van de huisvestingscode worden beschouwd, aangezien het dateert van 12 jaar voor het van kracht worden van artikel 152 van de huisvestingscode. De rechtsgrond voor dat besluit is overigens geen materiële wet, maar een slechts voor één jaar geldend formele (begrotings)wet. Het VIH-besluit blijft op een aantal vlakken vaag en is op heel wat punten niet meer actueel.

5.2 Toepassing van de regelgeving

Enkele bepalingen van het SVK-besluit werden nog niet uitgevoerd: noch de vertegenwoordigers die met raadgevende stem deel moeten uitmaken van de raden van bestuur van de SVK's, noch de leden van het begeleidingscomité dat de SVK's moet opvolgen, werden aangeduid.

Bij SVK's en VIH's is een terugkerend knelpunt de overschrijding van de behandelingstermijn van de erkennings- en subsidieaanvragen. Het onderzoek wees ook uit dat zowel voor een erkenning als voor een subsidietoezegging de dossiers niet altijd alle vereiste documenten bevatten en dat de controle niet verder gaat dan de voorgelegde stukken.

De directie Huisvesting controleert voor beide soorten dossiers grondig de verantwoordingsstukken van de subsidiebesteding. Daar dit tijdsintensief is, blijven andere controles, zoals die op dubbele subsidiëring, beperkt. De controle wordt bemoeilijkt door onduidelijkheden over afschrijvingen en provisies. Tot slot maakt de administratie geen gebruik van de mogelijkheid ter plaatse (steekproefsgewijze) controle uit te oefenen.

Bij gebrek aan subsidiecriteria in het VIH-besluit en in de subsidiebesluiten, is niet duidelijk hoe de subsidiebedragen werden vastgesteld. Hoewel de regelgeving voor de VIH's alleen voorziet in werkingssubsidies, worden ook investeringsubsidies toegekend.

5.3 Omkadering

Het Rekenhof heeft voldoende functiescheiding bij de directie Huisvesting vastgesteld. De specifieke procedures die de directie heeft uitgewerkt, zijn fragmentarisch bijgehouden en te vervolledigen. Er is geen interne procedurehandleiding met een algemeen overzicht van de verschillende stappen.

De thans gebruikte elektronische gegevens laten geen geïntegreerde opvolging van de subsidiecyclus toe. De informatie aangeleverd in verantwoordingsstukken wordt weinig gebruikt om een systematische opvolging en evaluatie op te zetten. Het beschikbare statistisch materiaal is dan ook beperkt.

Aanbevelingen

Hoofdstuk

6

6.1 Algemeen

Juridisch kader

- De bepalingen van de regelgeving en de subsidiebesluiten (en de bij die besluiten gevoegde overeenkomsten) moeten op elkaar worden afgestemd.

Beleidskader

- De betekeningstermijn van de erkennings- en subsidiebesluiten moet worden bewaakt. De schorsing van de termijn voor één of enkele verenigingen mag geen vertraging voor alle verenigingen tot gevolg hebben. Volgens de huidige werkwijze sturen de verenigingen hun erkennings- en subsidieaanvragen toe naar de minister en stuurt deze ze vervolgens (gegroepeerd) door naar de directie Huisvesting. Het rechtsreeks toesturen van de aanvragen naar de directie zou een tijdswinst zijn.
- Het is niet raadzaam de subsidietoekenning aan te kondigen in officieuze betekeningbrieven. Op zijn minst moet duidelijk worden gemaakt dat dergelijke brieven louter informatief zijn en het gewest op generlei wijze binden.
- Een geïntegreerde opvolging van kerngegevens moet de directie Huisvesting toelaten relevante statistische managementinformatie te genereren.

Controlekader

- Naast de controle van de verantwoordingsstukken moet de administratie andere soorten van controle ontwikkelen, zoals een analyse van achterliggende gegevens van rubrieken van de balans en resultatenrekening (in het bijzonder het risico op dubbele subsidiëring).
- Sommige controles, zoals een steekproefsgewijze controle van de verantwoordingsstukken, kan de directie Huisvesting ter plaatse verrichten. Dat zou de administratieve last van de verenigingen verlichten.
- De vademecums dienen de gesubsidieerden op een heldere wijze te informeren van subsidieaanvraag tot subsidieverantwoording. Indien vastgehouden wordt aan het subsidieerbaar maken van niet-kaskosten (zoals afschrijvingen en provisies) moet het vademecum duidelijke en uniforme richtlijnen bevatten over te gebruiken rekeningen en bijhorende aanrekeningsregels, zoniet zal de sowieso reeds complexe controle van de niet kaskosten niet beheersbaar blijken. Wat het subsidieerbaar maken van niet-kaskosten betreft, stipt het Rekenhof echter aan dat de interpretatie die de bijlage bij het SVK-besluit geeft aan het begrip werkingskosten zeer verregaand is aangezien de gebruikelijke lezing van dit begrip niet slaat op de niet-kaskosten zoals afschrijvingen en voorzieningen. Daarnaast zou het subsidiëren van afschrijvingen via een subsidie voor werkingskosten tot gevolg hebben dat werkingssubsidies en investeringssubsidies worden vermengd. Daardoor worden uitgaven die eigenlijk betrekking hebben op kapitaal-

overdracht aangerekend op een basisallocatie met betrekking tot inkomensoverdracht, wat niet kan.

- Een intern handboek, dat de (voor alle diensten van de gewestregering geldende) transversale subsidieprocedure aanvult met de specifiek voor de directie geldende procedures, zou de organisatiebeheersing ten goede komen.
- De verschillende stappen in de behandeling van een subsidieaanvraag moeten transparant opvolgbaar zijn aan de hand van een dossieropvolging(systeem). Daarbij moet de directie Huisvesting voldoende aandacht besteden aan de systematische en correcte invoer van gegevens en aan de bevragingmogelijkheden van het systeem.

6.2 SVK's

Juridisch kader

- Voor een betere aansturing van de SVK's moet een op parameters gestoelde en opvolgbare link worden gelegd tussen de theoretische berekening van de subsidies per type woning en de reële personeels-, werkings- en andere kosten. In het verlengde hiervan moet worden onderzocht of de regelgeving het aandeel personeels-, werkings- en andere kosten niet strikter moet bepalen tot zelfs forfaitarisering in functie van die parameters.
- De verificatie of het samenwerkingsakkoord tussen SVK en gemeenten-OCMW's overeenstemt met de werkelijke situatie dient om de vijf jaar te gebeuren. In dit raam moet precies worden afgelijnd wat het doel is van de evaluatie en welke informatie hiertoe moet worden aangeleverd.
- De overeenstemming van de documenten met de toewijzingswijze van de woningen, de wijze van opmaken en bijhouden van de inschrijvingsregisters, de berekeningswijze van de huurprijzen met de door de SVK's nagestreefde doelstellingen moet worden gecontroleerd. Onderzocht moet worden hoe deze bevoegdheid, die thans zowel bij gemeenten-OCMW's als bij de administratie ligt, het beste wordt geconcretiseerd.
- Afgewogen moet worden of in het SVK-besluit voorwaarden voor de subsidiëring van een overkoepelend orgaan kunnen worden opgenomen.

Beleidskader

- De regering moet haar vertegenwoordigers aanduiden die met raadgevende stem deel uitmaken van de raden van bestuur van de SVK's.
- De minister moet de leden van het begeleidingscomité voor de SVK's aanduiden. Zoals bepaald moet dat comité regelmatig samenkomen. Daarvoor is een werkbare samenstelling verkieslijk.

Controlekader

- Naast de thans uitgevoerde controles moeten ook andere vormen van controle systematisch aan bod komen. Naast de hierboven vermelde financiële analyse gaat het om de controle op de maximumhuurprijzen en het (steekproefsgewijs) nagaan of de verklaringen over het aantal en soort woningen overeenstemmen met de realiteit.
- De directie Huisvesting dient te onderzoeken hoe zij, op basis van risicoanalyse en steekproeven, kan opvolgen of de normen inzake veiligheid, gezondheid en uitrusting voor de SVK-woningen worden gerespecteerd.
- Die directie moet tevens strikter toezien op de voorlegging van de samenwerkingsakkoorden met OCMW of gemeenten.
- Het model voor het financiële SVK-verslag waarin het vademecum voorziet, moet nog beschikbaar worden gesteld. De voorlegging van twee halfjaarlijkse tabellen heeft slechts zin als daaraan sturende elementen (knipperlichtenrapport) worden ontleend.

6.3 VIH's

De specifieke knelpunten voor de VIH's vloeien voort uit het ontbreken van een duidelijk en actueel juridisch kader. Naast zijn algemene aanbevelingen beperkt het Rekenhof daarom zijn specifieke aanbeveling tot de uitbouw van een degelijk juridisch kader met een duidelijk afgelijnd werkveld en waarbij subsidies zo concreet en meetbaar mogelijk worden gekoppeld aan duidelijke en toetsbare doelstellingen.

Reactie van de staatssecretaris

Hoofdstuk

De Brusselse staatssecretaris belast met Huisvesting heeft op 28 maart 2012 gereageerd op het ontwerpverslag van de audit (zie bijlage). De staatssecretaris onderschrijft in algemene bewoordingen de bevindingen van het Rekenhof en geeft op hoofdlijnen aan wat reeds werd ondernomen en binnen welke grenzen het beleid de komende jaren vorm zal krijgen. In de marge hiervan wordt het verband met sommige opmerkingen van het Rekenhof gelegd. Een tijdschema waarbinnen alle gesignaleerde pijnpunten zullen worden opgelost, wordt niet gegeven.

De staatssecretaris wijst concreet op de financiële doorlichting van de sector van de SVK's in 2011, die onder meer resulteerde in het initiatief om op termijn te komen tot een minimum genormaliseerd boekhoudplan voor de hele sector. Die boekhoudkundige harmonisering moet het mogelijk maken (statistische) instrumenten uit te bouwen om de sector te monitoren en een beeld te krijgen van de financiële situatie en doeltreffendheid. De staatssecretaris wees erop dat de administratie in dat kader de mogelijkheid moet krijgen bepaalde betoelagings- en controleprocedures te herzien en te beschikken over performante screeningsprogramma's. Eventueel moeten volgens hem ook wetswijzigingen worden voorgesteld om de gelijkheid en de doeltreffendheid binnen de sector te vrijwaren.

Volgens de staatssecretaris zullen de verbeteringen in de sector van de SVK ook rechtstreeks ten goede komen aan de sector van de integratie via huisvesting. De evaluatie van die sector, die in hoofdzaak een analyse van de opdrachten en projecten van de verenigingen behelst, moet het mogelijk maken een eventuele reorganisatie van de sector in de juiste richting te sturen. Onder meer zal worden nagegaan of het wettelijke organieke kader een aanpassing vergt en of de criteria voor het evalueren van de acties moeten worden verfijnd. Daarnaast zullen de erkennings- en betoelagingscriteria duidelijk worden gedefinieerd.

Bijlage

Antwoord van de staatssecretaris

[vertaling]

28 maart 2012

Geachte heer,

Ik heb het verslag ontvangen dat het Rekenhof heeft opgesteld over de betoelaging van de sociale verhuurkantoren (SVK) en over de verenigingen die ijveren voor integratie via huisvesting (VIH).

Ik heb de diverse opmerkingen en aanbevelingen over het reglementaire en juridische kader en over de controleprocedures grondig doorgenomen.

Als antwoord op uw verzoek om op het verslag te reageren, wil ik een aantal elementen aanstippen die illustreren welke inspanningen er al geleverd zijn om te komen tot een beter kader voor de beleidsvoering in de twee betrokken sectoren. U zal zien dat in die elementen de antwoorden vervat zijn op een aantal opmerkingen uit het verslag.

In 2009 en in 2010 hebben vertegenwoordigers van de beide sectoren meermaals vergaderd met de Directie Huisvesting om de vademecums te actualiseren waarin de controlemodaliteiten voor beide sectoren vervat zijn. Daarnaast heb ik zelf twee veeleer structurele initiatieven genomen.

- In de sector van de sociale verhuurkantoren heb ik een belangrijk initiatief opgestart om de beleidsvoering en de transparantie op diverse vlakken te verbeteren.

Zo werd de sector in 2011 financieel doorgelicht. De resultaten van die doorlichting leunen aan bij de conclusies in uw verslag, bijvoorbeeld als het gaat over de noodzaak om de controles uit te breiden en de procedures te verbeteren, of over de zwakke statistische analyses en het gebrek aan transparantie in de procedures.

De doorlichting lag aan de basis van een reeks aanbevelingen, zoals de suggestie om gebruik te maken van een minimum genormaliseerd rekeningstelsel dat is afgestemd op alle verenigingen van de sector. Wij zijn daarmee bezig. Ik heb immers beslist een nieuwe offerteaanvraag te lanceren voor een opdracht die erin bestaat de SVK te begeleiden bij de goedkeuring van een minimum genormaliseerd boekhoudplan voor de hele sector. De offerteaanvraag loopt momenteel en beoogt nog andere maatregelen.

Het is de bedoeling om na die boekhoudkundige harmonisering (statistische) instrumenten te kunnen uitbouwen om de sector te monitoren en een beeld te krijgen van diens financiële situatie en doeltreffendheid. Dergelijke instrumenten zijn thans slechts in erg beperkte mate voorhanden, zoals uw verslag aanstipt.

In dat kader moet het Bestuur Huisvesting de mogelijkheid krijgen om bepaalde betoelagings- en controleprocedures te herzien. Het moet bovendien kunnen beschikken over performante screeningsprogramma's en er moeten, in voorkomend geval, ook wetswijzigingen worden voorgesteld om de gelijkheid en de doeltreffendheid binnen de sector te vrijwaren.

- In de sector van de verenigingen die ijveren voor integratie via huisvesting heb ik ook een initiatief opgestart om de beleidsvoering en de omkadering te verbeteren.

Heel wat verbeteringen die worden opgestart in de sector van de SVK, zullen ook rechtstreeks ten goede komen aan de sector van de integratie via huisvesting. Bovendien heb ik een algemene evaluatie van de sector gevraagd. Die zou in mei 2012 klaar moeten zijn en behelst in hoofdzaak een analyse van de opdrachten en projecten van de verenigingen. De elementen die daaruit naar voren komen, kunnen helpen om een eventuele reorganisatie van de sector in de juiste richting te sturen. In dat kader zal onder meer worden nagegaan of het wettelijke organieke kader een aanpassing vergt en of de criteria voor het evalueren van de acties moeten worden verfijnd. Daarnaast zullen de erkennings- en betoelagingscriteria duidelijk worden gedefinieerd.

Ik wil u bedanken voor dit belangrijke werkstuk van het Rekenhof en ik hoop met dit antwoord te hebben verduidelijkt welke maatregelen er zijn genomen om te komen tot een duurzame verbetering van de beleidsvoering bij die twee grote spelers die het recht op huisvesting in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een concrete invulling geven.

Hoogachtend,

Christos Doulkeridis

Staatssecretaris voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting en Brandbestrijding en Dringende Medische Hulp

U kunt dit verslag in de taal van uw keuze raadplegen
of downloaden op de internetsite van het Rekenhof.

Er bestaat ook een Franse versie van dit verslag.
Il existe aussi une version française de ce rapport.

WETTELIJK DEPOT
D/2012/1128/13

PREPRESS, DRUK EN FOTOGRAFIE
Centrale drukkerij van de Kamer van volksvertegenwoordigers

ADRES
Rekenhof
Regentschapsstraat 2
B-1000 Brussel

TEL.
+32 2 551 81 11

FAX
+32 2 551 86 22

www.rekenhof.be